

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

I. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију:

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о Високом образовању, Наставно-научно веће је на седници одржаној 27. фебруара 2013. године донело одлуку којом смо изабрани у Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је НЕДА ПАВЛОВИЋ пријавила под насловом *ФИЛОЛОШКО ДЕЛО ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА*.

2. Састав Комисије:

Др Предраг Пипер, редовни професор за научну област Русистика (Руски језик); година избора у звање редовног професора: 1991; запослен на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Др Зорица Несторовић, ванредни професор за научну област Српска књижевност (Српска књижевност 18. и 19. века); датум избора у звање ванредног професора: 1. 11. 2011; запослена на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Др Александар Милановић, доцент за научну област Српски језик (Историја српског језика); датум избора у звање доцента: 6. 5. 2009; запослен на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Др Јордана Марковић, редовни професор за ужу научну област Српски језик (Историја језика); датум избора у звање редовног професора: 17. јул 2007; запослена на Филозофском факултету Универзитета у Нишу.

II. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Неда Павловић рођена је у Нишу 19. маја 1984. године. Након што је као вуковац завршила основну школу и гимназију “Стеван Сремац” у Нишу, друштвено-језички смер, школске 2003/2004. године уписала се на Филозофски факултет Универзитета у Нишу, на Групу за српски језик и књижевност.

Током студија више пута је била награђивана као најбољи студент оба департмана (Департмана за српски језик и Департмана за књижевност) и проглашена је за најбољег дипломираног студента на матичном департману. Добитник је дипломе за остварене изванредне резултате током студија, у оквиру пројекта Инвестирамо у европске

вредности, за најбоље студенте Србије; била је стипендиста града Ниша и стипендиста Фонда за младе таленте, Владе Републике Србије.

Факултет је завршила 2008. године, дипломиравши прва у генерацији, са просечном оценом током студија 9,72 и оценом 10 на дипломском испиту. Дипломски рад «Лингвистичка анализа спортских рубрика у дневној штампи» написала је под менторством проф. др Јордане Марковић.

На докторске академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, модул: Језик, смер: Српски језик, уписала се 2009. године и успешно положила све испите са просечном оценом 9,37. Сада је студент четврте године студијског програма докторских академских студија на Филолошком факултету у Београду.

Учествовала је с рефератима на неколико националних и међународних научних конференција. Говори енглески и руски, а служи се бугарским и грчким језиком.

III. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Наслови у спортским рубрикама, *Игра и реч*, приредили Ненад Живановић и Недљко Богдановић, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Нишу, Одсек за српски језик, Паноптикум, Ниш, 2009, 75-88, (ISBN 978-86-83811-11-3).
2. Анализа спортске лексике у дневној штампи, *Радови*, Зборници – мала серија, књига 3, Западни универзитет у Темишвару/Универзитет у Нишу, Свен, Ниш, 2012, 7-28, (ISBN 978-86-7746-352-6).
3. Идеолошки ставови у дискурсу стручних, социолингвистичких текстова о језику и моћи, *Језик и друштво*, едиција Филолошка истраживања данас, том I, ур. Јулијана Вучо и Јелена Филиповић, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2012, 323-336, (ISBN 978-86-6153-083-8).
4. Село и град у култури Бугара и Срба, *Јужнословенски филолог*, књ. 68, САНУ и Институт за српски језик САНУ, Београд, 2012, 216-220, приказ, (ISSN 0350-185x, UDK 808).
5. Књижевни језик код Срба у светлу дијахроне социолингвистике, *Књига сажетака*, Научни скуп са међународним учешћем: Наука и савремени универзитет 2, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Библиотека сажето, Ниш, 2012, 126-127, резиме, (ISBN 978-86-7379-264-4).
6. Заменице и заменички прилози са префиксом не- и са префиксом -и, *Школски час*, бр. 1, Ваша књига, Београд, 2013, у штампи, приложена потврда.

IV. ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија је закључила да Неда Павловић испуњава услове за израду докторске дисертације.

V. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложен др Предраг Пипер, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, Катедра за славистику.

Библиографија ментора са најмање пет јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

Погледи Јована Стерије Поповића на српски језик у свом и у нашем времену // *Јован Стерија Поповић 1806–1856–2006* / уредник Љубомир Симовић. – Београд: САНУ, 2007. – Стр. 433–450.

Два века српске филологије кроз два века новије историје српског народа // *Славистика*. – 8 (2004), 26–35.

О песничкој филологији // *Глас САНУ. Одељење језика и књижевности*. – 21 (2005), стр. 57–96.

Прилози историји српске славистике: биобиблиографска грађа. – Београд : Чигоја штампа : Филолошки факултет, 2011. – 735, [4] стр.

Словенска филологија у Матици српској // *Летопис Матице српске*, 187 : 488 : 4 (октобар 2011) 572–580.

Традиционално и модерно у српској лингвистици // П.Пипер, *Српски између великих и малих језика*. – Београд: Београдска књига, 2010.

Актуелност погледа Меше Селимовића на реформу српског књижевног језика // *Споменица Меше Селимовића: поводом стогодишњице рођења (1910–2010)* / Ур. Предраг Палавестра. – Београд : САНУ, 2010. – Стр. 257–277.

Биографија као култура сећања // *Летопис Матице српске*, 185 : 484 : 6 (2009) 951–958.

Комисија сматра да проф. др Предраг Пипер испуњава услове за ментора ове докторске дисертације.

VI. ОЦЕНА О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Оцена формулације наслова тезе:

Будући да ће се Неда Павловић у својој докторској дисертацији бавити доприносом Јована Стерије Поповића различитим областима српске филологије, може се констатовати да наслов није ни преширок, а ни преузак и да одговара теми докторске дисертације.

Комисија закључује да је предложени наслов тезе: *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Оцена предмета истраживања:

Докторска дисертација *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* имала би, пре свега, научно релевантан предмет јер се Јован Стерија Поповић дао допринос различитим филолошким областима, што није непознато, али до сада није било предмет ширих истраживања и није добило ни једну монографску обраду.

Друго, тако замишљена дисертација могла би резултирати новим и исцрпним научним увидима у филолошко дело Јована Стерије Поповића, његове изворе и

подстицаје као и у њен допринос укупном развоју српске филолошке мисли. За разлику од књижевног дела Јована Стерије Поповића и његовог великог доприноса стварању темељних институција српске културе, филолошко дело Јована Стерије Поповића је већим делом остало на маргинама научне пажње и без ширих и обухватнијих истраживања.

Најзад, тема дисертације коју Неда Павловић предлаже одликује се и актуелношћу предмета јер су многи филолошки погледи тог великог писца, сачували значај и за српску филологију данашњег времена (нпр. реформа писма, реформа правописа, проучавање и формирање српске научне терминологије, питање позајмљеница у српском језику, уџбеници и настава језика и др.).

Комисија стога закључује да тема коју предлаже Неда Павловић *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* има предмет који заслужује да буде монографски обрађен у докторској дисертацији.

3. Библиографија прелиминарних истраживања:

Неда Павловић је приложила библиографију прелиминарних истраживања о теми коју предлаже за докторску дисертацију:

1. АНЂЕЛКОВИЋ, Сава. *Стеријиних 80 комичких ликова*. Вршац: КОВ, 2003.
2. БУДИМИР, Милан. „Стерија терминолог.“ *Зборник историје књижевности САНУ*, књ. IX, Београд: САНУ, 1974, стр. 1-11.
3. GAMULESCU, Dorin. „Јован Стерија Поповић и питање књижевног језика српског.“ *Књижевност и књижевни језик југословенских народа и народности до половине XIX века. Био-библиографски речник југослависта у свету*, МСЦ, Научни састанак слависта у Вукове дане, св. 8/1, 1982, стр.213-216.
4. ГРИЦКАТ, Ирена. „Наука о језику у делатности Академије.“ *Глас САНУ*, CCCLXXIX, Београд, Одељење језика и књижевности, књ. 15, 1996, стр. 1-83.
5. ГРИЦКАТ, Ирена. „Покушаји стварања српске научне терминологије средином прошлог века.“ *Наш језик*, књ. XIV, св. 2-3, 1964, стр. 130-141.
6. ГРУЈИЋ, Владимир. „Јован Стерија Поповић и наша школа.“ *Књига о Стерији* (ур. Б. Миљковић и М. Ђоковић). Београд: Српска књижевна задруга, 1956, стр. 353-367.
7. ГРУЈИЋ, Владимир. „Јован Стерија Поповић као писац уџбеника.“ *Зборник Филозофског факултета*, књ. IV, 1, Београд, 1956, стр. 337-352.
8. ГРУЈИЋ, Владимир. „Рад Јована Ст. Поповића на оснивању Академије наука, научних збирки и неких социјалних установа.“ *Историјски гласник*, 4, Београд, 1965, стр. 93-98.
9. ГРУЈИЋ, Владимир. *Школско-реформаторски рад Јована Стерије Поповића у Србији 1840-1848*. Београд: САНУ, 1956.
10. ЂОРЂИЋ, Петар. *Историја српске ћирилице*, 2. издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1987.
11. ЖИВАНОВИЋ, Ђорђе. *Стеријине полемике*. Београд: САНУ, 1985.
12. ЖИВАНОВИЋ, Ђорђе. „Бранков критичар Јован Ст. Забавић.“ *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, књ. XX, св. 3-4, Београд: Филолошки факултет, 1956, стр. 203-228.
13. ИВАНИЋ, Душан. „Доситеј у духовном видокругу Јована Стерије Поповића.“ *Књижевна историја*, вол. 38, 2006, стр. 537-548.
14. ИВАНИЋ, Душан. „Опус Јована Стерије Поповића.“ *Књижевност и језик*, вол. 53, 1-2, 2006, стр. 21-36.

15. ИВИЋ, Милка. „Година 1847: Прва свеска *Гласника Друштва српске словесности*.“ *Лингвистички огледи, три*, Београд: XX век, 1999, стр. 163-175.
16. ИВИЋ, Милка. *Лингвистички огледи, три*. Београд: XX век, 2000.
17. ЈЕЛИЋ, Војислав. „Неке Стеријине иновације у терминологији.“ *Књижевност и језик*, XXXIX, св. 2-4, Београд, 1992, стр. 113-116.
18. КИЋОВИЋ, Мираш. „Стерија и Вук Караџић.“ *Књига о Стерији*, Београд: Српска књижевна задруга, 1956.
19. ЉУБИНКОВИЋ, Ненад. „Концепције историја књижевности српскохрватског језичког подручја у деветнаестом веку (од Лазара Бојича до Ђуре Шурмина).“ *Методолошки и теоријски основи наше науке о језику и књижевности*. Научни састанак слависта у Вукове дане, МСЦ, св. 9, 1980, стр. 217-225.
20. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Петар. „Књижевнотеоријска мисао Јована Стерије Поповића.“ Преузето са сајта: [www. filozof.org](http://www.filozof.org) <01.12.2012>.
21. МИХАЈЛОВИЋ, Велимир. „О Стеријином предлогу Српском ученом друштву.“ *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. XXIII, 3, Нови Сад: Матица српска, 1975, стр. 553-558.
22. МЛАДЕНОВИЋ, Александар. „Београдски митрополит Мојсије Петровић (1713-1730) и почетак стварања српског књижевног језика новијег времена.“ *Глас ЦДИ Српске академије наука и уметности, Одељење језика и књижевности*, књ.21, 2005, стр. 17-26.
23. МЛАДЕНОВИЋ, Александар. „Из лексике у језику Јована Стерије Поповића.“ *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, књ. XXV/1, 1982, стр. 172-174.
24. МЛАДЕНОВИЋ, Александар. „Неке напомене о процесу посрбљивања славеносрпског књижевног језика (друга деценија XIX века).“ *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XLV, 1-2, 2002, стр. 121-129.
25. МЛАДЕНОВИЋ, Александар. „О неким погледима Јована Стејића на српски књижевни језик.“ *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, књ. XXXI/1, 1994, стр. 395-403.
26. МЛАДЕНОВИЋ, Александар. „Славеносрпски елементи у језику дела „Роман без романа“ Јована Стерије Поповића.“ *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, књ. XXV/1, 1982, стр. 121-140.
27. МЛАДЕНОВИЋ, Александар. „Стеријина схватања о терминолошком речнику и грађанској ћирилици.“ *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, књ. XXXI/1, 1988, стр. 137-145.
28. НОВАКОВИЋ, Стојан. „Стеријин језик.“ *Књига о Стерији*, Београд: Српска књижевна задруга, 1956, стр. 39-49.
29. НОВАКОВИЋ, Стојан. „Стеријин однос према језику.“ *Јован Стерија Поповић*, Београд: Завод за уџбенике социјалистичке републике Србије, 1965, стр. 69-77.
30. ПЕТРОВИЋ, Радмило. „Доситеј, Вук и Стерија – три националне парадигме.“ *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, бр. 36, 2007, стр. 105-117.
31. ПИПЕР, Предраг. „Актуелност погледа Меше Селимовића на реформу српског књижевног језика.“ *Споменица Меше Селимовића: поводом стогодишњице рођења (1910-2010)* (уредник Предраг Палавестра). Београд: САНУ, 2010, стр. 257-277.
32. ПИПЕР, Предраг. „Два века српске филологије кроз два века новије историје српског народа.“ *Славистика*, XIII, 2004, стр. 26-35.
33. ПИПЕР, Предраг. „Писма у контакту (прилог типологији проблема).“ *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику: Посвећено професору Александру Младеновићу поводом 65-годишњице живота*, XXXIII, 1990/1991, стр. 391-398.

34. ПИПЕР, Предраг. „Погледи Јована Стерије Поповића на српски језик у свом и у нашем времену.“ *Јован Стерија Поповић 1806 – 1856 – 2006* (уредник Љубомир Симовић). Београд: САНУ, 2007, стр. 433-450.
35. ПИПЕР, Предраг. „Српски у кругу словенских језика.“ *Књижевност и језик*, LIV, 1, 2007, 1-12.
36. ПИПЕР, Предраг. „Традиционално и модерно у српској лингвистици.“ *Српски између великих и малих језика*, Београд: Београдска књига, 2010, стр. 271-280.
37. ПИПЕР, Предраг. *Српски између великих и малих језика*. Треће допуњено издање. Београд: Београдска књига, 2010.
38. ПОПОВ, Небојша. „Слобода и смех – удео Стерије у обликовању српске културе.“ *Театрон*, вол. 31, 2006, стр. 131-142.
39. ПОПОВИЋ, Миодраг. „Стеријин данак Вуку.“ *Вуков зборник*, Београд: САНУ, 1966, стр. 475-491.
40. СТЕРИЈА, Јован Стерија Поповић. *Песме, Проза*. Београд: Српска књижевна задруга, Нови Сад: Матица српска, 1958.
41. СУБОТИЋ, Љиљана. „Језик Стеријиних правних списа (инфинитив – нека значења и функције).“ *Почеци и развој српског књижевног језика. Статус србистике у свету*. МСЦ, Научни састанак слависта у Вукове дане, св. 25/2, 1996, стр. 79-84.
42. СУБОТИЋ, Љиљана. „Још једном о Стерији и називословним речима.“ *Грамматика и лексика – дескриптивни и нормативистички приступ*. Научни састанак слависта у Вукове дане, МСЦ, 36/1, 2007, стр. 217-224.
43. СУБОТИЋ, Љиљана. „Партиципи у функцији термина у књижевном језику Јована Стерије Поповића.“ *Научни састанак слависта у Вукове дане, Зборник радова*. Београд: МСЦ, св. 11, 1981, стр. 61-67.
44. ТОКИН, Милан. Напомена. У књ. Јован Стерија Поповић. *Песме, Проза*. Београд: Српска књижевна задруга, Нови Сад: Матица српска, 1958, стр. 310-313.
45. ФЛАШАР, Мирон. *Студије о Стерији*. Београд: Српска књижевна задруга, 1988.
46. ЦОНИЋ, Урош. „Јован Стерија Поповић – Живот и рад.“ *Јован Стерија Поповић, Целокупна дела, књига пета*. Београд: б. г. IX – LVIII.

Приложена библиографија такође потврђује да је Неда Павловић темељно приступила теми коју предлаже и да има солидан увид у литературу релевантну за предложено истраживање.

4. Циљеви истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Основни циљ предложеног дисертационог истраживања јесте утврђивање доприноса Јована Стерије Поповића појединим областима српске филологије У вези с тим Неда Павловић намерава да испита хипотезу да је Јован Стерија Поповић формулисао више крупних питања српске филологије (нпр. питање израде српске научне терминологије, правца српске језичке политике, односа према речима страног порекла, питања усавршавања српске графиције и ортографије и др.) и да је дао допринос њиховом решавању који још увек није довољно испитан нити довољно аргументовано вреднован.

У дисертацији би се пошло од тезе да, без обзира не то што место Јована Стерије Поповића у историји српске филологије није тако велико као што је његово књижевно име, оно заслужује већу пажњу од оне која му је до сада посвећена, због чега би предложено дисертационо истраживање могло дати релевантне резултате за

историографију српске филологије. Настојала би се аргументовано и објективно утврдити вредност Стеријиних лингвистичких ставова. При томе би се пошло од хипотезе да је Стеријино филолошко дело у многим појединостима или недовољно познато или недовољно аргументовано оцењено у светлу савремених сазнања о историји српске филологије.

Циљ дисертације био би такође да се процени вредност Стеријиних филолошких погледа у односу према погледима његових претходника, савременика и следбеника, што би тражило проверу хипотезе да је пут развоја српског књижевног језика за који се залагао Јован Стерија Поповић и у својим филолошким радовима и у свом књижевном делу у неким битним аспектима био рационалније сагледан и убедљивије образлаган него што је то изгледало многим његовим савременицима, па и каснијим поколењима српских филолога.

Комисија сматра да су основни циљеви и хипотезе у дисертационом истраживању *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* добро формулисани и да представљају солидну основу за истраживање које у оквиру рада на предложеној дисертацији треба обавити. Може се са доста основа очекивати да би дисертација *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* дало резултате који би били релевантни за науку о српском језику.

5. План рада

Неда Павловић планира да њена дисертација има следеће делове: I Увод, II Теоријско-методолошки оквир истраживања, III Дескриптивно-аналитички део истраживања, IV Закључна разматрања, V Извори, VI Цитирана литература, VII Садржај.

У уводном делу дисертације *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* био би дефинисан предмет дисертације, хипотезе од којих се полази, методе и циљеви као и очекивани резултати. У другом делу рада, били би издвојени и образложени они аспекти савремене теорије и методологије у области проучавања историје науке који су релевантни за истраживање филолошког дела Јована Стерије Поповића. У трећем делу био би дат критички преглед досадашњих лингвистичка истраживања о Јовану Стерији Поповићу, издвојене доминантне тенденције у тим истраживањима и они резултати који могу послужити као чврста теоријско-методолошка основа за даља истраживања. У том, средишњем делу рада, био би дат опис и анализа Стеријиних филолошких погледа на основу постојеће предметно и жанровски разноврсне грађе. Тај део дисертације би имао неколико ужих целина: Стерија у историји српског књижевног језика, Стерија о графици и ортографији, Стеријини погледи на етимолошка питања, Стеријини ставови о језичкој политици и позајмљеницама, Стерија и почеци израде српске научне терминологије, Јован Стерија Поповић и почеци српске лингводидактике.

У закључцима би били резимирани резултати истраживања и било би указано на могуће правце даљих истраживања.

У складу с тако замишљеном структуром дисертације биле би одређене етапе у раду на датом истраживању.

Комисија закључује да је таква структура дисертације сасвим прихватљива и да пружа добре могућности презентовања резултата истраживања научној јавности на јасан, прегледан, конзистентан и убедљив начин.

6. Методи истраживања

У дисертацији *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* морало би бити примењено више методе јер је предмет изучавања сложен, а поједини његови аспекти захтевају различите приступе. Главни методи којима би се колегиница Неда Павловић у свом раду служила били би дескриптивни, каузални, аналитички, синтетички и текстолошки метод. Неда Павловић би у дисертацији *Филолошко дело Јована Стерије Поповића* морала применити и неке друге, уже методолошке поступке, посебно оне који су у вези са социолингвистичким, лексиколошким, етимолошким и лингводидактичким проучавањима језика. Применом различитих методолошких приступа била би обезбеђена довољно чврста теоријско-методолошка основа за утврђивање одговора на кључна питања која покреће ова докторска дисертација.

Комисија сматра да се колегиница Неда Павловић определила са методе који су добро саображени предмету и циљевима предложеног истраживања.

VII. ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података Комисија констатује да је Неда Павловић подобна за израду докторске дисертације.

На основу онога што је у пријави наведено о постављеним циљевима, хипотезама, методу рада и очекиваним резултатима Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације.

На основу наведених података о предложеном ментору Комисија констатује да је проф. др Предраг Пипер подобан за ментора предложене докторске дисертације.

Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Неде Павловић и предложене теме докторске дисертације: *Филолошко дело Јована Стерије Поповића*, а да се за ментора именује др Предраг Пипер, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Предраг Пипер, редовни професор

Др Зорица Несторовић, ванредни професор

Др Александар Милановић, доцент

Др Јордана Марковић, редовни професор

Београд,
27. марта 2013.